

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

53-1

BRNO 2012

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 53
Volume 53

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Alice Del Maschio

Software
Software

Adobe InDesign CS5

Fotografie na obálce
Cover Photography

Prusiek, lok. 25. Hrob č. 22, zlato (viz obr. 6. na str. 78)

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design s.r.o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2012
Náklad 400 ks

Časopis je na seznamu neinpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2012 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

objektů. Větší část náležela sídlišti z mladší doby železné. Hustotu osídlení dokládá i bohatá kulturní vrstva, v níž se sběry podařilo prokázat intenzivní osídlení v mladší době železné i době římské. Sběry prokázaly osídlení ve fázi LTB, zatímco nálezy z kanalizačního výkopu náležely starší fázi mladší doby železné – LTA a pozdní fázi LTD. K sídlištím z různých fází mladší doby železné patřily podzemní vakovité zásobnice (prozkoumány 2), stavební jáma (501) a patrně výrobní objekt (502 – na dně nalezen žernov), další dva objekty byly polozemnice. Ve stavební jámě 501 jsme našli i kosterní pozůstatky dvou dětí. V prvním případě šlo o pohřeb v mírně skrčené poloze na zádech, z druhého jedince jsme našli pouze lebku. Důvod jejich pohřbu na sídlišti zatím není zcela jasný. Keramika časného latěnu byla zdobena typickými kolkovanými vzory. Naproti tomu pozdně latěnská keramika má typickou malovanou výzdobu a černý smolný nátěr pod okrajem.

Plocha výzkumu je na ZM ČR 1:10 000 list 24-43-09 vymezena bodem: 374 mm od Z s.č.; 354 mm od J s.č.

Blanka Mikulková

Resumé

Němčany (Bez. Vyškov). Latènezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

Literatura

Čižmářová, J. 2004: *Encyklopedie Keltů na Moravě a ve Slezsku*. Praha, 256.

OLOMOUC (K. Ú. NEMILANY, OKR. OLOMOUC)

„Kožušanská ulice“. Platěnická fáze KLPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

Od března do dubna 2011 proběhla 2. etapa výzkumu na rekonstrukci ulice Kožušanská v Olomouci-Nemilanech v délce 140 m. Na sídlišti bylo prozkoumáno v 29 sondách a čtvercích 61 objektů zahloubených v různých úrovních do kulturní vrstvy (mocné 0,4–2 m) s různě datovanými nálezy; viz. kapitola Neolit, Eneolit, Doba bronzová, Středověk a novověk. Lokalita leží na východním svahu terasy nad údolní nivou řeky Moravy. Lokalitu s nadmořskou výškou 211–212 m lze identifikovat v mapě MZ 1:10 000, list 24-22-24, v souřadnicích Z s.č.: J s.č.: 360 mm : 208 mm, 362 mm : 192 mm.

Do svrchní části kulturní vrstvy byly zahloubeny sídlištní jámy platěnické kultury (cca 18 objektů). Na dně zásobnice (obj. 277) ležel bez milodarů skelet dospělého muže ve skrčené poloze s orientací JV-SZ. Mezi hojným keramickým materiálem se v jednom případě objevil i střep s malovanou výzdobou.

Marek Kalábek

Resumé

Olomouc (Kataster Nemilany, Bez. Olomouc). Kožušanská Str. Platěnice Phase der Kultur der Lausitzer Urnenfelder. Siedlung. Rettungsgrabung.

POLEŠOVICE (OKR. UHERSKÉ HRADIŠTĚ)

„Nivy“. Doba halštatská. Doba latěnská. Sídliště. Záchranný výzkum.

Podobně jako v minulých letech byl i v roce 2011 proveden na známé polykulturní lokalitě v polešovické pískovně (viz kapitoly Neolit a Doba bronzová) pravidelný záchranný výzkum probíhající v závislosti na postupu těžebních prací. Osídlení lokality v době halštatské se v této etapě výzkumu projevilo u nejméně tří objektů, které můžeme na základě jejich zevní charakteristiky interpretovat jako zásobní jámy. Z dalších významnějších nálezů je třeba zmínit odkrytí jedné zahloubené chaty a jedné zásobní jámy z časně latěnského stupně LT A. U zjištěné chaty obdélného půdorysu orientovaného přibližně ve směru východ-západ, byla pozorována běžná konstrukce v podobě dvou kúlových jamek v kratších stranách a stupňovité zvýšení u delší strany objektu na jižní straně (Obr. 5). Z hmotných předmětů nalezených ve

Obr. 5. Polešovice. Latěnská chata.

Fig. 5. Polešovice. A sunken hut from the La-Tene period.

výplních těchto prozkoumaných objektů je vedle početného souboru obvyklé keramiky důležitá zejména kolekce kolkované tzv. „braubašské“ keramiky, která významně rozšiřuje nálezy podobného rázu učiněné na lokalitě v minulých letech.

Marek Lečbych

Resumé

Polešovice (Uherské Hradiště Dist.). „Nivy“. A sunken hut from the La-Tene period and several more settlement features of the Iron Age were excavated.

PRUSINOVICE (OKR. KROMĚŘÍŽ)

„Dolní odomče“. Doba latěnská. Sídliště. Záchranný výzkum.

Polykulturní lokalita zjištěná výkopy pro opravy vad produktovodu Klobouky-Loukov. Je situována na samém úpatí svahu trati „Dolní odomče“ jihovýchodně od obce (viz kapitoly Eneolit a Doba bronzová). Zkoumané sondy byly situovány po obou stranách regulovaného potoka

Kozrálka. Mezi jinými nálezy polykulturní lokality byly v kulturní vrstvě zjištěny i charakteristické tuhové střepy laténské kultury se zesílenými okraji dokládající využití polohy v průběhu mladší doby železné. Je možné, že této komponentě náleží i destrukce pece v sondě S2 (viz kapitola Doba bronzová).

Miroslav Daňhel

Resumé

Prusinovice (Bez. Kroměříž). „Dolní odomče“. Bei Rettungsgrabung wurden latènezeitliche Scherben in der Kulturschicht gefunden.

ROŠTÍN (OKR. KROMĚŘÍŽ)

Intravilán obce. Časná doba laténská. Sídliště. Záchraný výzkum.

V průběhu pokračujících prací při rekonstrukci průtahu v Roštíně se podařilo odhalit další sídlištní polohu v severní části obce. Sídlištní objekty zde byly již v dřívějších dobách částečně narušeny zásahy (skrývkami) souvisejícími s výstavbou staré cesty/silnice a jejich zbytky se skrývaly pod vrstvami náplav a recentních návozu. Přesněji lze plochu výzkumu lokalizovat na ZM ČR 1:10 000 24-44-05 v okolí bodu 117/295 od Z/J s.č. Výzkumem se podařilo doložit osídlení lidu slezské fáze lužických popelnicových polí, z časně doby laténské a mladší doby hradištní.

Z doby laténské se zde podařilo prozkoumat zahloubenou chatu nepravidelně obdélného půdorysu se třemi kúlovými jamkami. Inventář nálezů zahrnuje početnou kolekci keramiky datovanou do starší fáze stupně LTA s tvary vycházejícími z pozdně halštatské tradice. Za zmínku stojí také nález několika zdobených přeslenů a také zlomek tenkého bronzového náramku. Výzkum tak částečně doplnil naše poznatky o rozsahu osídlení výše zmíněných kultur při úpatí Chřibů.

Ivan Čižmár

Resumé

Roštín (Bez. Kroměříž). Innenbereich. Frühlatènezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

TIŠNOV (OKR. BRNO-VENKOV)

Mlýnská ulice. Doba laténská. Sídliště. Záchraný výzkum.

Na počátku roku 2011 (leden-duben) realizovala Archaia Brno o.p.s. záchraný archeologický výzkum v Tišnově- Mlýnské ulici na parcelách č. 163, 2708 a 2709 (podrobná charakteristika lokality viz kap. Středověk). Předchozí archeologické akce doložily přímo ve středu města pozůstatky keltské a později i germánské osady (nám. Míru a Komenského, ulice Mlýnská; 3. – 1. století př. n. l. a 4. století n. l.) (Doležel, Fic, Zacpal 2005, 1). Při realizaci výzkumu byly, ve čtvercích 9-15 na ploše 1 (parc. č. 163), zjištěny tři zahloubené jámy (s.j. 537, 572,

636) doplněné kulturní vrstvou (s.j. 146). Nalezené fragmenty tuhové svíslé rýhované keramiky a zlomky nádoby na nožce z jemně plavené hlíny lze datovat do mladší až pozdní doby laténské. Současně byla pozdně laténská keramika nalezena i ve výplních přilehlých mladších objektů.

Petr Holub, Hynek Zbranek

Literatura

Doležel, J., Fic, K., Zacpal, J. 2005: Historický vývoj města Tišnova. In.: *Historický atlas měst České republiky*, sv. 15. Tišnov, 1–8.

Resumé

Tišnov (Bez. Brno-venkov). Mlýnská Str. Jüngere Latènezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

ZÁSTŘIZLY (OKR. KROMĚŘÍŽ)

„Záviška“. Doba laténská. Sídliště. Záchraný výzkum.

Během postupujícího výzkumu při rozsáhlé záchrané akci v rámci stavby Lokálního biocentra Záviška bylo zjištěno, že zkoumaná lokalita nebyla osídlena pouze v období raného až vrcholného středověku (viz kapitola Středověk a novověk), ale i v dobách starších. Několik metrů od nivy potoka Prusinovky se na pomyslné vrstevnici v celém zkoumaném prostoru rovnoměrně nacházely čtyři zahloubené laténské chaty typického obdélného tvaru s obvyklou kúlovou konstrukcí v kratších stěnách (Obr. 6). V některých případech byly identifikovány i menší kúlové jámy uvnitř půdorysu jednotlivých objektů. Pátá chata byla silně narušena vrcholně středověkým objektem a rozpoznána byla až dodatečně. Z výplní těchto chat pochází kromě souboru obvyklé keramiky také zlomky nádob opatřených struhadlovitým drsněním, rytou výzdobou a kolky v podobě obráceného C. Ojediněle se vyskytly i zlomky železných spon. V jedné z chat bylo také nalezeno několik mazanicových fragmentů z roštu hrnčířské pece, kterou se však zatím nepodařilo na lokalitě rozpoznat. Všechny tyto nálezy nám umožňují datovat keltské osídlení lokality do střední až pozdní doby laténské.

Obr. 6. Zástřizly. Laténská chata.

Fig. 6. Zástřizly. A sunken hut from the La-Tene period.